

Nivalan kaupunki
Rakennusvalvonta
Kirjaamo
kirjaamo@nivala.fi

Lausuntopyyntönnö 22.12.2023

LAUSUNTO PÄIVITETYISTÄ SUUNNITTELUTARVEHAKEMUKSISTA AURINKOVOIMAN RAKENTAMISEKSI HITURAN KAIVOSALUEELLE, HANKEALUEET A JA B

Taustaa

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on antanut 16.5.2022 erillisen lausunnon, jonka mukaan noin 100 ha kokoiselle kaivoksen rikastushiekka-altaille sijoittuvan aurinkovoimahankkeen osalta ei tulla tekemään YVA-lain mukaista tarveharkintapäätöstä eikä hankkeessa edellytetä YVA-menettelyä. Lausunnon antamisen jälkeen hankesuunnittelu laajentui rikastushiekka-aitaiden länsi- ja eteläpuolisille alueille sekä kaivoksen sivukivi-, ym. ympärysalueille.

Hanketoimija haki suunnittelutarveratkaisuja aurinkovoimahankkeesta, jossa hankealueen pinta-ala oli yhteensä noin 266 ha. Hankealue koostui kahdesta osa-alueesta, jossa osa-alueen A pinta-ala oli 180 ha ja se sijoittui Hituran kaivoksen rikastushiekka-altaille ja aitaaiden länsi- ja eteläpuoliselle metsäalueelle. Osa-alueen B-1 pinta-ala oli 86 ha ja se sijoittui kaivoksen sivukivien kaivannaisjätteiden jätealueille ym. ympärysalueille. Suunniteltujen aurinkovoimaloiden kokonaisteho olisi ollut hakemuksen mukaan <100 MW, josta noin 75 MW toteutettaisiin hankkeen ensimmäisessä vaiheessa. Hankealueen osa-alue B-1 sijoittui valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle (Kalajokilaakson viljelymaisemat, VAM130128). Osa-alue A rajautui Haapajärven kaupungin kunnanrajaan. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus antoi lausunnon 17.8.2023 suunnittelutarvehakemuksista, jossa todettiin hankkeen toteuttamisen reunaehdot ja edellytykset hankealueella. ELY-keskus totesi lausunnossaan mm., että hankkeen vaikutuksia ympäristöön, maisemaan tai kaivoksen sulkemistoimenpiteisiin tai niiden jälkivalvontaan ei voida arvioida tarkemmin ennen kuin tarvittavat selvitykset ovat laadittu. ELY-keskus edellytti lausunnossaan päätöstä uudesta YVA-tarveharkinnasta ennen suunnittelutarveratkaisun käsittelyä. Nivalan kaupungin tekninen lupajaos on kokouksessaan 29.8.2023 § 54 ja § 55 päättänyt jättää suunnittelutarveratkaisut pöydälle lisäselvityksiä varten.

ELY-keskus antoi YVA-tarveharkintapäätöksen 20.12.2023, jossa on todettu, ettei hankkeessa sovelleta ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (252/2017) mukaista arviointimenettelyä. Hanketoimija on rajannut hankealuetta ja laatinut selvityksiä hankkeen vaikutusten arvioimiseksi.

22.1.2024

Hankkeen kuvaus

Hakemuksen mukainen hankealue on yhteensä noin 111 ha, josta hankealueen pinta-ala on osa-alueella A noin 96 ha sisältäen noin 20 ha väistö-/huoltoväljyyttä. Osa-alueella B hankealueen pinta-ala on noin 14,5 ha. Hankkeen kokonaisteho on enintään 70 MW. Hakemuksen mukaan hanke ei sijoitu osa-alueella A rikastushiekka-altaita ympäröiville metsäalueille. Osa-alueella B hanke ei sijoitu kaivoksen varsinaisille sivukivien kaivannaisjätteiden jätealueelle. Hakemuksen mukaan suunnittelussa on huomioitu Kalajokilaakson valtakunnallisesti arvokas viljelymaisema, ja viljelyalueet on rajattu hankealueen ulkopuolelle sekä hankealueen A että B osalta. Suunniteltu aurinkovoimala sijoittuu (asemapiirros 24.11.2023) kokonaisuudessaan alueelle, jonka aikaisempi maankäyttömuoto on kaivostoiminta. Hankealueella on voimassa oleva kaivospiiri sekä kaivostoimintaa koskeva ympäristö- ja vesitalouslupa. Kaivosalueen sulkemistoimenpiteet ovat kesken.

Hanketoimija on laatinut seuraavat hanketta koskevat selvitykset: SGHAT-heijastus selvitys, meluselvitys, havainnekuvaraportti maisemavaikutusten arvioimiseksi, meluselvitys, jaroisittialueen rajaus ja suojaetäisyys selvitys, muuttolinnustose selvitys ja selvitys aurinkopaneelien varjostuksen vaikutuksesta haihduntaan.

LAUSUNTO

Nivalan kaupunki pyytää maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 173 § 3 mom. mukaisesti Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta lausuntoa suunnittelutarveratkaisuhakemuksista Hituran kaivosalueen hankealueelle A ja B. Tämä lausunto koskee molempia lausuntopyyntöjä.

ELY-keskuksen tehtävänä on valvoa, että kaavoituksessa ja muussa alueidenkäytössä otetaan huomioon vaikutukseltaan valtakunnalliset ja merkittävät maakunnalliset asiat (MRL 18 §). Lisäksi ELY-keskuksen tehtävänä on edistää kunnan alueidenkäytön suunnittelun järjestämistä. Merkittävilta osin suunnittelutarveharkintavalta on luvan käsittelijällä, mutta hankkeella saattaa olla vaikutuksia Hituran kaivoksen ympäristöluvan mukaisiin sulkemistoimenpiteisiin ja sulkemistoimenpiteiden jälkivalvontaan, valtakunnallisesti merkittäviin maisema-alueisiin ja maakunnallisesti merkittäviin sähkönsiirtokysymyksiin. Kyseessä voidaan tulkita olevan maakunnallisesti merkittävä aurinkoenergian tuotantohanke.

Hanketoimija Skarta Energy Oy on toimittamassaan vastineessa (29.11.2023) tuonut esille, miten suunnittelussa on huomioitu aiemmin Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen antama lausunto (17.8.2023) ja arvioinut laadittujen selvitysten vaikutukset hankealueen rajaukseen sekä täydentänyt hankkeen vaikutusten arviointia selvityksiin perustuen.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksella ei ole huomautettavaa valtakunnallisten tai merkittävien maakunnallisten asioiden osalta. Alueidenkäytön edistämisen näkökulmasta ELY-keskus toteaa seuraavaa:

22.1.2024

Rakennusluvan erityisistä edellytyksistä suunnittelutarvealueella säädetään MRL 137 §:ssä. Hanketoimijan esittämien selvitysten ja vaikutusten arvioinnin perusteella voidaan todeta, että hakemuksen mukainen hanke ei aiheuta haittaa kaavoitukselle, yleiskaavoitukselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle ja on sopivaa yhdyskuntateknisten verkostojen ja liikenneväylien toteuttamisen sekä liikenneturvallisuuden ja palvelujen saavutettavuuden kannalta. Hakemuksen mukainen hanke on sopivaa maisemalliselta kannalta eikä vaikeuta erityisten kulttuuriympäristön arvojen säilyttämistä eikä virkistystarpeiden turvaamista. ELY-keskus korostaa, että erityisten luonnonympäristön arvojen säilyttämiseksi ja turvaamiseksi on laadittava hankealueita koskeva pesimälinnustoselvitys sekä on selvitettävä huolellisesti hankealueen sivukivi- ja maanläjitysalueen merkitys eritoten törmäpääskyn pesinnälle ennen hankkeen etenemistä YVA-tarveharkintapäätöksessä (20.12.2023) lausutun mukaisesti.

ELY-keskus muistuttaa, että hakijan on osoitettava rakennuspaikan hallinta tai muu peruste hakea suunnittelutarveratkaisupäätöstä (MRA 85 §). ELY-keskukselle toimitettujen hakemusasiakirjojen perusteella hankealueiden hallinta ei ole kokonaisuudessaan hanketoimijalla. Osalle hankealueen kiinteistöistä on laadittu kiinteistökauppojen esisopimukset.

Lopuksi ELY-keskus toteaa, että hankkeessa tulee huomioida alueella voimassa olevan ympäristö- ja vesitalousluvan velvoitteet ja yhteensovittaa toiminta kaivostoiminnan sulkemisen ja jälkihoidon kanssa. Lisäksi YVA-tarveharkinnasta annettu päätös (20.12.2023) ja siinä esitetyt jatkotoimenpiteet on otettava huomioon hankkeen edetessä edellä lausutun lisäksi.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt Alueidenkäytönasiantuntija Laura Felin ja ratkaissut Alueidenkäyttöryhmän päällikkö Taina Törmikoski.

Liitteet

YVA-tarveharkintapäätös 20.12.2023

Tiedoksi

Tukes
Fingrid, Elenia
Kainuun ELY-keskus / patoviranomainen
Pohjois-Pohjanmaan museo
Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos

Luonto ja alueidenkäyttö -yksikkö / Timo Leikas, Antje Neumann
Ympäristönsuojeluyksikkö / Juha Kangaskokko, Antti Petänen
Vesistöyksikkö / Susanna Juntunen
Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue / Minna Nikula

22.1.2024

POPELY/536/2023

Yhteystiedot

Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue, luonto ja alueidenkäyttö -yksikkö,
alueidenkäytönasiantuntija Laura Felin puh. 0295 038 186

Tämä asiakirja POPELY/536/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POPELY/536/2023 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Felin Laura 22.01.2024 13:53

Ratkaisija Törmikoski Taina 22.01.2024 13:54